

Парламентарни комисии

[Състав](#) / [Заседания](#) / [Новини](#) / [Контакти и правила](#) / [Документи](#) / [Законопроекти](#) / [Доклади](#) / [Стенограми](#)

Комисия по културата и медиите

Комисия по културата и медиите

02/07/2015

Достъп до медии на българските общности с цел осигуряване на висока степен на информираност за обществения живот в България, както и възможности за отразяване на проблемите им в националните медии у нас.

На 2 юли 2015 г. от 14:30 часа се проведе съвместно заседание на Комисията по културата и медиите и Комисията по политиките за българите в чужбина при следния

ДНЕВЕН РЕД:

Достъп до медии на българските общности с цел осигуряване на висока степен на информираност за обществения живот в България, както и възможности за отразяване на проблемите им в националните медии у нас.

На заседанието присъстваха:

Министерство на външните работи

Румен Александров – заместник-министър

Андрей Техов – генерален директор на генерална дирекция „Европейски въпроси”

Държавна агенция за българите в чужбина

Борис Вангелов – председател

Димитър Владимиров – заместник-председател

Димитър Карарусинов – държавен експерт

Министерство на културата

Весела Щерева – парламентарен секретар

Доц. Венцислав Велев – началник на отдел „Регионални дейности”

Съвет за електронните медии

Георги Лозанов – председател

Комисия за регулиране на съобщенията

Никола Колев – заместник-председател

Константин Тилев – член на КРС

Андреана Атанасова – член на КРС

Неда Койчева – директор на дирекция „Правно регулиране и общо правно обслужване”

Мирослава Тодорова – директор на дирекция „Разрешителна дейност и честотно планиране”

Българска телеграфна агенция

Максим Минчев

Българска национална телевизия

Вяра Анкова – генерален директор

Екатерина Генова – БНТ „Свят и регион”

Българско национално радио

Антоанета Ковачка – главен редактор на главна редакция „Радио България”

Асоциация на българските радио- и телевизионни оператори

Мехти Меликов – изпълнителен директор
 Ивайло Бурков – юрисконсулт
 БТВ
 Господин Йовчев – директор на Правна дирекция
 Български медиен съюз
 Дафинка Пламенова – експерт програми и проекти

Заседанието беше открито в 14:30 часа от Полина Карастоянова – председател на Комисията по културата и медиите и ръководено от Полина Карастоянова и Румен Йончев – председател на Комисията по политиките за българите в чужбина.

ПРЕДС. ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА: Уважаеми госпожи и господа народни представители, уважаеми господин Йончев! Откривам съвместното заседание на Комисията по културата и медиите и Комисията по политиките за българите в чужбина.

Темата на днешното заседание е „Достъпът до медии на българските общности с цел осигуряване на висока степен на информираност за обществения живот в България, както и възможности за отразяване на проблемите им в националните медии у нас”.

Заседанието се излъчва пряко по БНТ2 и в интернет страницата на Народното събрание.

Благодаря за подкрепата на Българската национална телевизия.

В заседанието участват и наши гости:

Министерство на външните работи

Румен Александров – заместник-министър

Андрей Техов – генерален директор на генерална дирекция „Европейски въпроси”

Държавна агенция за българите в чужбина

Борис Вангелов – председател

Димитър Владимиров – заместник-председател

Димитър Карарусинов – държавен експерт

Министерство на културата

Весела Щерева – парламентарен секретар

Доц. Венцислав Велев – началник на отдел „Регионални дейности”

Съвет за електронните медии

Георги Лозанов – председател

Комисия за регулиране на съобщенията

Никола Колев – заместник-председател

Константин Тилев – член на КРС

Андреана Атанасова – член на КРС

Неда Койчева – директор на дирекция „Правно регулиране и общо правно обслужване”

Мирослава Тодорова – директор на дирекция „Разрешителна дейност и честотно планиране”

Българска телеграфна агенция

Максим Минчев – директор

Българска национална телевизия

Вяра Анкова – генерален директор

Екатерина Генова – БНТ „Свят и регион”

Българско национално радио

Антоанета Ковачка – главен редактор на главна редакция „Радио България”

Асоциация на българските радио- и телевизионни оператори

Мехти Меликов – изпълнителен директор

Ивайло Бурков – юрисконсулт

БТВ

Господин Йовчев – директор на Правна дирекция

Български медиен съюз

Дафинка Пламенова – експерт програми и проекти

Тук са някои колеги от печатните медии, които не бяха заявили предварително участие, но ще се представят в хода на разговора.

Покана за участие бе изпратена и до Булсатком, но към този момент нямаме регистриран техен участник.

Писма със становища са получени и са изпратени на вниманието на моите колеги от БНТ, от ТВ7, от Евро Чикаго, от други медии, които предполагам, че могат да бъдат изразени в днешната среща.

Уважаеми колеги, уважаеми гости! Изключително ми е приятно – след минутка и господин Йончев като председател на комисията, с която правим това съвместно заседание, ще вземе думата – да ви поздравя с „Добре дошли”. Защото считаме, че е изключително важно да дадем знак чрез тази дискусия за отношението ни към българските сънародници, към всички български граждани или тези, които имат духовни, културни, езикови ценности, близки до нашите, достъп до книжовен български език, запазване на културната идентичност, получаване на актуална информация. Изобщо възможността чрез медиите, чрез информационния поток да разширим географията на България е главна задача на тази първа стъпка, която днешната дискусия представлява.

Това, което трябва да кажем, е, че политиката и отношението ни към българските ни сънародници, към всички, които са близки като образование, като професионален опит, като духовни и културни ценности до България е капитал, е безценно наследство, което ние имаме дълг да пазим, да подкрепим.

И ако в рамките на днешната дискусия стигнем до възможни мерки, с които да направим следващата стъпка и да разширим тази платформа, то означава, че всички тези усилия са си заслужавали вашето време и отношение.

Благодаря ви още един път. Господин Йончев, заповядайте.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви, уважаема госпожо Карастоянова! Уважаеми колеги народни представители, уважаеми гости! Нашата Комисия по политиките за българите в чужбина е сравнително отскоро, по-млада, може би най-младата комисия в Народното събрание. Но в хода на нашите няколко заседания досега се очерта изключителният интерес на българските общности в чужбина към българските медии.

Още в началото – подчертавам – говорим за българските медии, които работят от България. Защото в хода на подготовката на това съвместно заседание беше проявен интерес и от медии на българи в чужбина. Такива има много. Те заслужават уважение за трудната мисия, с която са се заели – да работят за българите зад граница.

Но ние искахме да започнем, като стартираме този разговор с медиите в България. Защото всички наши срещи с нашите сънародници в чужбина показват едно – че освен българската държава, и българските медии са в голяма степен длъжник на тези наши общности. Защо? Защото техният интерес е огромен не само към чисто новинарската част, към информационната част. Интересът им е огромен и към търговските медии в България, онези, които правят атрактивни програми, онези, които правят комерсиална телевизия и радио, ако щете, и печатни издания.

Така че постоянно задаваният въпрос е: Защо ние, българите от чужбина, нямаме нормален

достъп до българските медии?

Пазарът, който се очертава само в съседните държави, ако щете, да не говорим за по-далечни места, е огромен. Българите в чужбина постоянно растат като брой. Там се ражда едно следващо поколение българи, които имат нужда не само от новини, от информация, но и от културна информация, от културен обмен, имат нужда и от чисто поддържане на съвременния чист български език. Това може най-лесно и най-добре да стане със средствата на българските медии.

Така че ние с госпожа Карастоянова от доста време планираме това съвместно заседание. Мисля, че то е навременно. Не искаме да negliжираме българските медии в чужбина. Ще направим може би отделна тема, отделна дискусия по този въпрос. Но днес ми се ще да се спрем върху това има ли нещо, което пречи на българските медии да присъстват трайно и значимо на онези пазари, където живеят компактни български общности и какво може държавата да стори, за да улесни това присъствие, да може то да бъде смислено, да бъде трайно, да бъде атрактивно, така че не само да доставяме информация, но тя да бъде онази информация, която желаят потребителите на тези пазари.

Признавам си, че не съм специалист в областта на медиите, нямам задълбочен поглед. Тук има колеги, които са много по-навътре в тези неща. Но ако постигнем поне частичен отговор на тази тема, ако постигнем поне частична представа за това с какво държавата, с какво ние като законодатели можем да подпомогнем този процес, мисля, че ще сме успели в голяма степен. Благодаря ви.

Сега ще можем да открием дискусията, като поканим колегите от различните институции да вземат отношение по този въпрос.

ПРЕДС. ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА: Благодаря ви и аз, господин Йончев. Колеги, позволете ми само да добавя, че през последните два месеца в рамките на парламентарни делегации на Четиридесет и третото Народно събрание имаме възможност с господин Красимир Велчев да бъдем на срещи с наши сънародници в Истанбул, в Кишинев. И мога да ви кажа, че бяхме дълбоко трогнати и впечатлени от отношението, което срещнахме, отношение, изпълнено с любов и с една необходимост за повече България, за повече български език, за българска култура, отношение, което можем да определим с една дума – родолюбие. И това отношение на възрастни хора, които търсят и милеят за неделното училище по български език, за инициативи, свързани с българската култура, беше толкова истинско, че наистина ни накара да се почувстваме длъжни за това, че каквото и да се прави, вероятно е възможно като усилие, но не е достатъчно.

Днешната среща има за цел да повдигне летвата, да направи следващата стъпка напред в това какво още всъщност бихме могли да постигнем. И не на всяка цена, единствено и само чрез допълнителен ресурс. Давам си сметка, че без финансов ресурс това не е възможно. Но вероятно във всички институции, които имат отношение към нашите сънародници, има резерви и като израз на отношение. Това е много важно.

Има думата господин Румен Александров – заместник-министър на външните работи. Заповядайте.

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР РУМЕН АЛЕКСАНДРОВ: Уважаеми председатели на двете комисии, госпожи и господа народни представители, уважаеми представители на медии! В основата на българската външна политика спрямо българските граждани и общности зад граница е да защитава техните политически, икономически и културни права. По утвърдените международни стандарти, като работи за опазване на тяхната културна и етническа идентичност. Обучението, достъпът до информация и богослужение на майчин език са стъпки в тази посока.

Въпросът за отстояването на тези права постоянно присъства в последния ни диалог с редица държави, където има български общности, на високо и най-високо ниво.

Конкретно в случая с държавите от Западните Балкани българската дипломация се стреми да използва преговорния процес с Европейския съюз за засилване на вниманието по конкретни проблеми и въпроси от двустранните отношения, свързани именно със защитата на правата на българските общности в чужбина.

Отстояване на свободата на медиите като неразривна част на демократичното гражданско общество е един от съществените елементи в този процес.

В случая с българските общности страните от Източна Европа, България активно участва в процеса на формиране на новата стратегическа комуникация на Европейския съюз към държавите от източното партньорство.

Активността от страна на българските медии по примера на БНТ „Свят” и радио „Фокус”, отчитайки икономическия им интерес, се изразява в това да търсят възможности за разширяване на присъствието си на медийния пазар в страни, в които има компактни български общности, включително чрез по-пълноценно използване на всички нови възможности, като интернет и дигитализацията, представлява съдействие неизменно в посока поддържане интереса на нашите сънародници в чужбина към процесите в страната и към техните национални корени и идентичност.

Съгласно своите компетенции и възможности, Министерството на външните работи и международно-правни норми ще оказва съдействие в рамките на този процес.

В същото време не мога да не отбележа, че основният проблем пред пълноценното реализиране на тази политика е въпросът с финансирането. Няма да се спирам подробно на този въпрос, но просто ще отбележа, че то е крайно ограничено, да не кажа, че изобщо липсва такова в рамките на държавния бюджет. Само за сравнение ще отбележа, че съседна на България държава годишно отделя над 900 млн. евро за политика по отношение на своите граждани и общности в чужбина. Сами разбирате на този фонд с какви ресурси разполага българската държава.

Аз ще си позволя да се спра на ситуацията основно в две съседни на България държави, като основа за дискусията на това заседание и по-нататък.

По отношение на Република Македония. Свободата на медиите е обект на многобройни критики от международни и неправителствени организации. С оглед на настоящата политическа криза в страната и публикуваните записи от подслушвани телефонни разговори на властта проличава обвързаността на основни медийни източници с държавното управление.

Състоянието на свободата на медиите бива сериозно критикувано и в последния доклад по напредъка на страната, изготвен от Европейската комисия, както и заключенията на Съвета на българското национално малцинство по общи въпроси от декември 2014 г., април и юни 2015 г. Това се дължи на силния контрол на управлението на някои от основните медии в Република Македония, което позволява те да бъдат използвани за разпространение на идеологически постулати и възприятия. Медиите в страната често се превръщат в проводник на послания, най-вече на антибългарска и антигръцка основа.

Целите на българската страна за противодействие на тези процеси са:

На първо място, развитието на двустранни отношения, които да отговарят на европейските критерии и да отчитат принципа за добросъседство. В допълнение, възможности в тази посока представляват и действия като увеличаване броя на излъчваните в Република Македония български телевизионни медии, разпространение на български печатни медии в Република Македония, създаване на местни български медии, телевизионни, печатни и радиостанции, както и предоставяне на български филмови продукции, културно-образователни, развлекателни и други за излъчване от местните медии.

За ваше сведение, на 4 юли 2014 г. в Охрид бе договорено споразумение за оказване на съдействие. Предполагам, че колегите от БНТ ще споменат това по-подробно в последствие. За съдействие при разпространението на БНТ „Свят” и Македонската радио и телевизия са сключени близо 10 договора с кабелни оператори в Република Македония за предоставяне правото на излъчване на БНТ „Свят”.

В Република Македония се излъчва включително музикалният телевизионен канал „Планета”. Не се разпространяват български печатни и медийни носители, списания, вестници и прочие. Не е налице медиен български радиоканал. В пограничните райони частично достигат сигнали от радиоканали от България. На този фон в страната се излъчват десетки сръбски радио- и телевизионни канали, включително без превод. Местните електронни медии масово предлагат сръбски аудиовизуални продукти.

По отношение на Република Сърбия. Налице са сериозни проблеми при достъпа за формиране на българското национално малцинство в Република Сърбия на майчин език.

Въпросите, касаещи правата на българското национално малцинство в Република Сърбия, са неизменна част от външнополитическите приоритети на Република България.

С цел решаването на въпросите, отнасящи се до българското национално малцинство, освен в двустранен план българската дипломатия предприема всички възможни стъпки в международен план, включително по линия на преговорите на Сърбия за членство в Европейския съюз.

Три са основните области, в които са насочени усилията на българската страна:

Мерки в областта на достъпа до образование за националното малцинство, включително финансово осигуряване на учебници и учебни материали на български език, за продължаване на финансовата подкрепа на медиите на малцинствени езици, предвид приватизацията на медийния пазар, първоначално обявена дата за това 1 юли 2015 г. и за осигуряване на вероизповедание на майчин език.

България ще следи за включване на адекватни и дългосрочни мерки в трите области в плана за действие за националните малцинства, който изискваме от Сърбия за започване на преговори по Глава 23.

България ще следи с внимание по време на преговорите прилагането на новото медийно законодателство и спазване на конвенцията на ЮНЕСКО за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване по отношение на основни свободи, като свободата на изразяване, свободата на медиите и свободата на приемане и предаване на телевизионни предавания.

Отчитайки желанието на Националния съвет на българското национално малцинство за запазване на своята автономност, включително по отношение на връзките с България, българската страна ще продължи да оказва методическа помощ и съдействие на нашите сънародници за осъществяване и реализация в пълен обем на техните права в съответствие с действащото законодателство и международни договори, по които Сърбия е страна.

За сведение също така съм посочил обсъждането на преговорна глава 10 – „Информационно общество и медии”. Все още тече работна група „Разширяване и преговори за членство в Европейския съюз” и общата позиция на Европейския съюз по тази глава.

Предстоящото влизане в сила на новото медийно законодателство, прието през август 2014 г., именно Законът за обществените медии и услуги, Законът за електронните медии и Законът за радио- и телевизионното разпространение, с цел транспониране на директивата за аудиовизуални медийни услуги, е предвидено първоначално за 1 юли тази година и е свързано с разбирането за цялостно изтегляне на сръбската държава от директно финансиране на медийна продукция. Като споменатият закон предвижда изключения за медии, които са били

собственост или са основани от националните съвети на признатите от Сърбия малцинства, но в него не попадат трите радио- и телевизионни центъра, излъчващи програма на български език, съответно в Ниш, Димитровград и Босилеград.

Прекратяването на държавното финансиране и приватизацията им до голяма степен ще доведе до суспендиране на проблемите на българския език.

Не на последно място, промяната на местоположението на преподавателите, свързано с дигитализацията на сигнала, има вероятност да остави без покритие отделни села в района на българското национално малцинство.

Подробна справка за двете държави сме готови да предоставим на всички членове на комисията.

ПРЕДС. ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА: Благодаря Ви, господин заместник-министър.

Предполагам, че малко по-късно в дискусиата и от моите колеги народни представители, и от гостите, които са на тази среща, ще очакваме да чуем не толкова специфика за медийното законодателство в Сърбия или друга съседна страна, а какво нашето Външно министерство прави, какво още може да направи и как ние можем да подкрепим тази рамка, така че нашите сънародници не само в съседни на нас страни, но със сериозни групи от български граждани, които живеят в други европейски и извъневропейски страни, получават като информация. Моля накратко да вземе думата и господин Борис Вангелов – председател на Държавната агенция за българите в чужбина. Заповядайте.

БОРИС ВАНГЕЛОВ: Благодаря, госпожо председател. Много от нещата, които мислех да споделя, бяха казани преди малко от колегата от Министерството на външните работи. Затова аз няма да ги повтарям. Но предполагам, разбрахте, че имаме сериозен проблем в Сърбия, който може да остави нашето малцинство без собствени радио- и телевизионни медии. Но ми се ще по-нататък в дискусиата всеки от изказващите се да каже как нашите медии, ако бъдат разпространени сред сънародниците ни в чужбина, ще допринесат за най-важното – съхраняване на тяхната българска културна идентичност и съхраняването на техния език, за повишаване на имиджа на България. Тъй като повечето наши медии, които ние всички гледаме всеки ден, виждате, че не отразяват много благоприятна картина в страната или акцентират в по-скандалните новини. А нашите общности, особено от историческата диаспора, на много места са подложени на асимилационен натиск. България е охулвана в техните очи. И представете си, ако няма специални програми на наши медии за тях, а те гледат това, което гледаме всички ние всеки ден, какво усещане биха имали за България и дали биха имали желание да я посетят например.

Това според мене е един проблем, по който си струва да се изкажат и мнения на повечето от хората, които са тук.

Що се отнася до отразяването на дейността на нашите сънародници в България, също мога да споделя и моето, и на колегите от Агенцията за българите в чужбина мнение, че дейността почти не се отразява, тъй като в България има цели поколения, които не знаят къде има бесарабски българи, не знаят какво е примерно Мала Преспа, че там има 13 български села, например край брега на Преспанското езеро.

Когато дойде българин от Украйна или от Молдова, те не могат да си представят откъде и как така идва такъв човек и им викат украинци и молдовани.

Причината за това е, че в нашите медии няма една секунда или много рядко се появява някакъв филм или репортаж за живота на тези наши общности.

Също така и що се отнася до общностите ни от така наречената нова емиграция, нашето общество почти не знае за техните инициативи, за техните мероприятия, за техните проблеми.

Аз поне не се сещам в някоя новинарска емисия или предаване да е имало дълга информация за

някоя от нашите емигрантски общности по света.

Иначе не знам дали в хода на дискусиата ще бъде разрешено или сега, но мисля, че много интересни неща може да ви сподели и нашият държавен експерт Господин Карарусинов. Защото ние имаме наблюдение за българските медии в чужбина на нашите сънародници. Вярвам, че ще бъде интересно.

ПРЕДС. ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА: Благодаря Ви, господин Вангелов. Само още една позиция, колега – на господин Максим Минчев, генералния директор на БТА, защото той създаде един от най-българските форуми, именно Годишната среща на българските медии. Някои от нас сме имали честта да бъдем гости и участници в тези срещи. Господин Минчев представлява естествения мост в този разговор между това, от което се интересуват българските медии зад граница, търсят, отразяват българските медии в България и как всъщност тази връзка от тази дистанция може да бъде скъсена. Господин Минчев, заповядайте.

МАКСИМ МИНЧЕВ: Благодаря, госпожо председател. Аз не съм се готвил специално, тъй като исках да изясня все пак за какво се събираме тук и каква е главната ни цел.

Доколкото виждам, желанието е да се разшири достъпът до медии на българските общности в чужбина за осигуряване на висока степен на информираност за обществения живот в България. Преди петнадесетина години, когато пътувах някъде в командировка и отивах там, където има българи, независимо дали са от старите общности или от новата вълна, независимо дали отивам в българските дипломатически мисии, ме чакаха още на летището или в колата да вземат наръча вестници, който нося със себе си. Сега това нещо не се случва. Никой не проявява интерес към вестниците, не защото вестниците са лоши, а защото степента на информираност, промяната в инфраструктурата на медиите, многопосочните канали и, разбира се, развитието на информационните технологии позволяват българите, независимо дали са в Австралия, в Съединените щати, в Бразилия, в Гърция или в Западните покрайнини, да бъдат много лесно информирани. Те имат достъп до интернет, те могат да гледат българската телевизия, да слушат радиото на живо, да наблюдават пресконференциите, които се правят в БТА, да влизат в онлайн изданията на всички вестници. Така че българските общности в чужбина могат спокойно да бъдат информирани. И не виждам защо трябва да се прави някаква нова логистика, за да се вкарват, да речем, вестници или нещо допълнително в други държави.

Разбира се, въпросът за Македония е малко по-сложен поради политическите нюанси там. С господин Лозанов бяхме неотдавна и можем да се похвалим, че благодарение на срещите, които направихме там, беше сключен и договорът, който след това госпожа Вира Анкова подписа и сега в Македония не само българските граждани там, не само българите, а и македонците спокойно гледат нашата телевизия.

За мене по-скоро въпросът е как да бъдат подпомогнати българските медии в чужбина, които могат да окажат много по-голямо влияние върху българските общности на място. През годините, ние, както добре знаете, проведохме, направихме, организирахме с различен успех, но по-скоро с по-голям, отколкото сме очаквали, десет срещи на българските медии. Първата беше точно преди 10 години – през 2005 г. в София. Тя имаше задача първо, да покаже на света, че в Европа, Азия, Африка и Латинска Америка освен български общности има и много български медии. Ние ги идентифицирахме и ги показахме, че съществуват. Тогава ги изброихме, че са над 80.

Втората среща, която проведохме в Чикаго, имаше съвсем друга задача. Тя беше важна, за да покаже, че ние можем да отидем там, където са българските общности и на място да организираме срещата.

На третата, вече в Рим, бяха поставени и някои по-високи задачи, а именно заедно българските медии от България и българските медии от чужбина да защитават голяма национална кауза. Тя

бе артикулирана в Рим като кирилицата, която току-що влезе в Европейския съюз, и общата съвместна работа на всички български медии, независимо къде са те, по освобождаването на българските медицински сестри в Либия.

По-нататък срещите добиха един по-рутинен, но и много по-интересен характер, защото им се повиши много коефициентът за полезно действие, поставиха се въпросите за културния диалог, за туризма, за бизнеса, за парите, за опазването на българския език, тоест все значими теми.

Ето, аз държа едно писмо, което са направили двама участници от тази среща. Единият е Максим Божилов от „Хоризонти” в Канада, другият е Петър Стаматов от „Евроком” – Чикаго, които казват следното :

„По традиция всяка година участваме в редовната среща на българските медии в света. На тях се обсъждат темите, за които вие сега се събирате. Но големият потенциал на тези срещи досега не е използван достатъчно от българската държава.

Всъщност ако трябва да фокусираме големия проблем, той е как да подпомогнем българските медии в чужбина.”

Разбира се, основният въпрос е финансов. Но очевидно ние не разполагаме с ресурсите, които има Франция, която всяка година благодарение на франкофонската си програма облъчва своите общности и своите медии по света, нито Испания, която има също много голяма и развита програма. И Испанската агенция е тази, която организира всичко в чужбина, което да помага на испаноговорещите страни в света. Но очевидно е, че трябва да се положат усилия да се инвестира в българските медии.

За съжаление преди малко чух един пример със Сърбия. Пред очите ни ние видяхме как правим точно обратното. На първата, втората, третата, четвъртата, петата среща участваха нашите колеги, които списваха и издаваха български вестници, списания и книги в Сърбия. В Ниш, в Цариград излизаше вестник „Братство”, излизаше списание, излизаха и български книги. Преди шест години по решение на сръбското правителство бяха орязани 75 процента от субсидията, която се даваше на всички национални малцинства в Сърбия, не само българско, има и хърватско, има и унгарско. За съжаление българската държава не реагира, така че тези 75 процента да бъдат възстановени от България, така, както, доколкото имам информация, не постъпиха унгарците или хърватите, а защитиха своите сънародници в Сърбия.

На последните две срещи, които имахме, едната неслучайно проведохме миналата година в Цариград и в Босилеград, участниците от Западните покрайнини бяха само председателят на културно-информационния център, но не и журналисти, защото вече нямаме журналисти, вече нямаме български медии. При това преди пет години ние, пак БТА, организирахме в Ниш специален форум, на който този въпрос да бъде поставен.

Самият факт, че в една Сърбия не можахме да защитим интересите на българските медии и ги оставихме пред очите ни те да умрат, показва, че нещо е сгрешено в цялата ни практика.

Българската телеграфна агенция ще продължи да се занимава с това истински родолюбиво дело. Подготвяме единадесетата среща. Дано резултатите от тази дискусия да ни дадат възможност да ги поставим още веднъж пред нашите медии в чужбина. Но искрено се надявам, че тази дискусия ще помогне с резултатите си да помогнем на нашите медии в чужбина, защото в крайна сметка те са основните, които ще информират българската диаспора, където и да е тя по света. Благодаря ви.

ПРЕДСС. ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА: Благодаря Ви, господин Минчев. Уважаеми колеги, оттук нататък дискусията ще води моят колега и председател на Комисията по политиките за българите в чужбина господин Румен Йончев. Заповядайте, господин Йончев.

РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви, госпожа Карастоянова. Аз не искам да превръщаме този формат толкова формален да стане, че да има водещи, да се дава думата и т.н. Но преди да

продължим, ми се струва, че трябва да разделим дискусията на няколко части, вследствие на това, което казаха току-що колегите. Трябва да говорим отделно за съдържание на медиите, което те предлагат на нашите общности в чужбина, отделно за достъпа до българските медии. И на трето място, може би за това, което държавата и българската дипломация може да направят, за да улеснят този достъп.

За първи път от много години българската държава е в състояние като че ли да използва повече лостове за натиск, чисто дипломатически, вследствие на това, че голяма част от тези държави са или в процес на преговори с Европейския съюз, или са бенефициенти по различни програми на Европейския съюз. Така че всичко това може да бъде впрегнато в полза на нашите общности там.

Иначе ще си позволя да не се съглася малко с господин Минчев, защото не са един и два сигнала, че нашите съграждани в чужбина не успяват да получат наистина нормален достъп до българските медии. Доколкото разбирам, БНТ 1 и БНТ 2 не могат да бъдат гледани онлайн в някои държави. Вероятно има проблеми с авторски права, вероятно има проблеми от всякакъв характер, които ние не разбираме.

Знам, че има БНТ „Свят”, който се гледа навсякъде по света по сателит. Но много наши компактни общности биха искали да имат възможност тази програма да бъде качена по кабел, така че те да могат да я получават в дома си по един доста по-лесен начин.

Вероятно задавам частично наивни и глупави въпроси, но това са въпросите, които задават нашите съграждани по света и ние трябва да им отговорим.

Отварям дискусията. Виждам, че госпожа Анкова вероятно иска да отговори на тези въпроси.

Имате думата, госпожа Анкова.

ВЯРА АНКОВА: Здравейте. Първо, не са наивни въпросите, защото и на нас ни задават много от българите в чужбина подобни въпроси. БНТ 1 и БНТ 2 няма как да бъдат излъчвани в чужбина, тъй като много от предаванията им са с ограничено локално разпространение, което е проблем и за търговските оператори, тъй като всичките програми се купуват с лиценз за местно разпространение. Така че ние няма как да излъчваме всичките програми в чужбина. Дори форматни се купуват също само за местно разпространение, в България, независимо че се правят от нас тук.

Поради тази причина БНТ има задължение и като обществена телевизия, и по закон да създава програма за българите в чужбина чрез другия си канал – това е БНТ „Свят”, който фактически обединява програмите на БНТ 1 и БНТ 2. Българите в чужбина не са лишени от нищо, което е важно като информационен или като културен продукт. Те могат да го гледат по БНТ „Свят”. Но понеже тръгнахме да говорим в два аспекта – финансов и това какво може да се направи в сегашната ситуация, аз също ще си разделя изказването на тези два модула.

Финансовата ситуация е тази, че БНТ през годините, поради това, че ѝ е намаляван бюджетът няколкократно и от 78 млн. лв. преди години вече е на 65 млн. лв. бюджет, не може да разпространява сателитно БНТ „Свят” из целия свят. Приехме стратегията, че БНТ „Свят” – използваме новите технологии – има неограничен онлайн стрийминг за целия свят, но се разпространява сателитно чрез интелсат в европейските държави.

Проблем има и с това, защото за да можеш да получиш през интелсат БНТ „Свят”, ти трябва да настроиш антената си, образно казано, към интелсат.

Тоест тук предлагаме една много по-сериозна комуникация и партньорство с Министерството на външните работи, което го имаме на места, както в Македония, така и сега направихме среща заедно с председателя на СЕМ, с Българската национална телевизия и с нашите представители в Украйна - и в Молдова има предложение – да започнем да разпространяваме през кабелните оператори, защото това е по-честият достъп на нашите сънародници в чужбина.

Но за съжаление това въобще не зависи от нас, то зависи от желанието на кабелния оператор. Тоест трябва да има една много по-сериозна дейност на места, за да може да се постигне този разговор с кабелните оператори, защото те не могат да бъдат задължени, трябва да има желание от тяхна страна, за да можем да започнем да разпространяваме БНТ „Свят” кабелно, където вече ще постигнем една сериозна покриваемост за нашите сънародници в чужбина.

Другият проблем – финансовият, е огромен. И аз мисля, че това е нещо, което не знам дали е дискутируемо въобще. Защото бюджетът на телевизията в момента от 1 милион и нещо, който е отделял през годините за сателитна покриваемост, в момента имаме възможност да отделяме около 200 хил. лв. Естествено това намалява и съдържателната част на БНТ „Свят”. Там е предимно смесено съдържание на БНТ 1 и БНТ 2. Това увеличава информационните програми, защото вече се излъчват новините не само на БНТ 1, а има и регионални новини по този канал, има и регионалните предавания, които се правят по БНТ 2. Тоест българите в чужбина могат да се информират не само за националните приоритети чрез нашите публицистични програми по БНТ 1, но и за регионалните такива.

Не сме се отказали от културните програми. В момента разработваме идея да качим уроци по български език в сайта, за да може нашите сънародници да се запознаят с тях.

Искам да кажа, че въпреки финансовите ограничения, не съм съгласна с изказването, че ние не предаваме това, което се случва, и няма информационни материали за българите в чужбина. В контакт сме с много от българските училища. правихме и филми за български училища в Европа. Непрекъснато имаме екипи, когато има събития в Македония и в Украйна.

Наистина се опитваме, въпреки финансовите ограничения, да имаме много сериозен контакт с нашите сънародници. Но наистина финансовите ограничения предполагат и едно доста сериозно стесняване на програмния спектър на предлаганата информация. Благодаря.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви, госпожо Анкова. Има думата господин Юлиан Ангелов, народен представител.

ЮЛИАН АНГЕЛОВ: Благодаря Ви, господин председател. Дами и господа! Аз ще се спра конкретно на едно предложение, което сме обсъждали с повечето колеги, най-вече в Патриотичния фронт. Това предложение касае именно българското общество да бъде повече информирано за проблемите на българите, които живеят зад граница – и новата емиграция, и старите общности. Защото госпожа Анкова каза, че БНТ прави. Да, прави, но това не е достатъчно.

Вярно е, няма пари. Но преди години се правеха много повече документални филми за българите зад граница, отколкото в момента.

Идеята е следната. Идеята е да бъде възстановен кореспондентският център в Скопие, за което имаме информация и по линия на служебния кабинет бяха отпуснати пари. И беше поет ангажимент от телевизията за подобно нещо.

ВЯРА АНКОВА: Чакайте малко. Извинявам се, че Ви прекъсвам.

ЮЛИАН АНГЕЛОВ: Аз не Ви прекъсвах.

ВЯРА АНКОВА: Извинявам се много, но наистина няма отпуснати пари за такова нещо.

ЮЛИАН АНГЕЛОВ: Те не са отпуснати за това. Но е увеличен бюджетът с уговорката да бъде възстановен и този център.

Предложението ни е следното – кореспондентският център в Скопие, който беше, да бъде възстановен и да бъде изграден такъв център и в Болград. Тоест тези два центъра ще обхванат голяма част от българската общност зад граница, имам предвид от старите общности. Като този център може да бъде общ с БНР и с БТА. Въпреки че БТА през годините наистина работи с българските общности зад граница и го прави най-успешно може би спрямо другите медии.

Така че нашето предложение е да се предвидят средства, те не са повече от 100 – 120 хиляди

годишно, за поддържане на два такива общи центъра, единият от които да бъде в Болград, който да обхваща Украйна и Молдова, и в Скопие, който да обхваща Албания, Македония и Южна Сърбия. Защото в България почти няма информация какво се случва в тези държави. Това, че БНТ отразява от време на време нещо в Македония, е вярно. Но поканите към БНТ са били десетки, когато българите в Македония са се събирали и БНТ е отсъствала. И това е факт. И аз мога да го потвърдя, защото съм бил на място.

Така че българските медии в България са длъжници пред нашите сънародници и са длъжници пред българските граждани в България, защото те нямат информация за това какво се случва с българските организации или с българите в Македония, Албания, Молдова, Украйна, Румъния, ако щете.

Така че това е предложението, което ще помоля БНТ, БНР и БТА да обсъдите и да направите някакъв план-сметка, по който да можем да предложим в следващия бюджет да бъдат предвидени средства за подобни центрове. Защото няма как ние като държава да абдикираме от тези общности и да не знаем какво се случва там.

В Македония живеят повече от 100 хил. български граждани. Няма да говоря за тези, които са българи по етнически произход, говоря за български граждани. В Молдова и Украйна са повече от половин милион. В Южна Сърбия и в България живеят десетки, да не кажа стотици хиляди. И всъщност българските държавни медии ги няма там. А ние трябва да присъстваме като държава, дори чисто символично, ние трябва да имаме кореспонденти там. Ако ние не можем да си позволим в Скопие да имаме кореспондент, то каква държава сме! Благодаря.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Заповядайте, господин Минчев.

МАКСИМ МИНЧЕВ: Само една реплика. Тъй като обвинението Ви е абсолютно справедливо, но то ще остане във въздуха.

Уважаеми господин Ангелов, в продължение на няколко години обществените медии в лицето на Българската национална телевизия и специално на Българската телеграфна агенция – специално те двете, сега имат систематично намаляване на бюджета. Ние в момента работим с бюджет от 2007 г. А Вие искате от нас да отваряме кореспондентски пункт. Ние съкращаваме по неволя емисии, хора, кореспонденти, защото ни падат бюджетите. Но не искам това заседание да се превръща в място, където се поставят старите проблеми. А Вие от нас искате да разкриваме нови пунктове! Та нима това, което се случи в Националното радио, не е резултат от новото искане за ново намаляване на средствата?

Вие знаете ли, че Българската телеграфна агенция не е похарчила нито една стотинка държавни пари за организирането на тези десет срещи, независимо дали те са в Съединените щати, в Холандия, в Испания или в Пловдив? Всичко това сме го направили само благодарение на търсене на пари, на спонсори, на спомоществатели, на приятели и на всичко. Вече се уморихме да търсим пари. А Вие ни обвинявате, че нямаме кореспонденти. Ние искаме да имаме кореспонденти и виждаме как тези държави увеличават кореспондентите си навсякъде. Виждаме как Гърция или Украйна, които се намират в изключително сложно икономическо и политическо отношение, си увеличават именно мрежата, паяжината от хора, които да информират страната за това, което се случва. А ние правим обратното.

Помогнете ни. С голямо удоволствие ще открием кореспонденти не само в Белград и в Скопие. Трябва да ги имаме и в Букурещ, и в Кишинев, трябва да ги имаме и в Турция, където имаме над 200 хил. гласоподаватели. Трябва да ги имаме и в Испания, където живеят 180 хил. българи. И в Съединените щати трябва да ги имаме. Но откъде да намерим пари?

Предполагам, че и Вира Анкова ще каже същото. Ние работим всяка година с все по-малък и по-малък бюджет, а Вие искате да изпращаме кореспонденти! С голямо удоволствие ще го направим. Много искаме.

ЮЛИАН АНГЕЛОВ: Аз не съм Ви обвинил Вас. Затова предложих вариант, който да кажете как да го направим.

МАКСИМ МИНЧЕВ: Всяка година го казваме.

ВЯРА АНКОВА: Аз поради тази причина, понеже казахте, че на БНТ са отпуснати пари, искам само да кажа, че парите, които са отпуснати на БНТ, са целево отпускане за разпространение. Ние по закон нямаме право да ги изхарчим за друго нещо, защото носим наказателна отговорност за това. Това са парите, които са отпуснати на БНТ от служебния кабинет. Оттам нататък искам да направя тази уговорка, защото аз не съм човек, който когато поеме ангажимент и има финансова обосновка за това, да кажа, че няма да го изпълня. Поради тази причина правя това уточнение за тези пари. А оттам нататък това, което казва господин Минчев, аз го подкрепям с две ръце, защото аз в същността си съм новинар. И повярвайте, боли ме да взимам решение за съкращаване на кореспондентски пунктове на БНТ, след като смятам, че това е моята професия. Имаше, но ние ги съкращаваме.

Затова казвам, че финансовата ситуация на обществените медии е критична и поради тази причина помолих на предишното заседание на Медийната комисия, на което бях поканена, да направим едно заседание, на което да може да се направи един финансов план между мисията на Българската национална телевизия, която трябва да изпълнява, и нейното финансиране. И ако започнем този разговор за свързаност между мисия и финансиране, смятам, че тези срещи ще станат все по-малко и по-малко. Но когато има изисквания към обществените медии, които не са базирани на финансов план, и за тях не са предвидени средства, повярвайте, няма как да отговорим. Просто защото телевизиите, както и агенциите и радиата станаха скъпо „удоволствие“. Защото техниката и технологичните платформи се разрастват. В момента имаме ейджи техника. Знаете ли колко струва? Ние не можем да отговорим на конкуренцията на частните телевизии тук по простата причина, че нашите бюджети са наистина на половината на тези на частните телевизии, с всичките отговорности, които имаме по закон и като обществени. Така че наистина се връщам към това мое предложение от предишното заседание и очаквам наистина да бъдем поканени заедно като обществени медии. Аз го предложих за телевизията, но ние всички сме заедно и изпълняваме една мисия. Нека да бъдем заедно и в този разговор и да видим дали наистина не можем да направим приоритетите на държавата. Защото аз смятам, че обществените медии са приоритетите на държавата. Благодаря.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Колеги, нека да не превръщаме дискусията в разговор за бюджета на обществените медии. Защото предизвикателството е и към частните медии. Българите в чужбина не правят толкова ясно тази разлика кои медии са обществени и кои – частни. Те искат да гледат българска продукция, искат да гледат български медиен продукт и са готови да си плащат за това. Въпросът, е че нямат достъп до него, поне в тази пълнота, която искат. Госпожа Карастоянова искаше да каже нещо.

ПРЕДС. ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА: Мисля да направим един своеобразен извод от казаното от госпожа Анкова и господин Минчев, тъй като аз държа да потвърдя нашата готовност в Комисията по културата и медиите ние да планираме във втората половина на юли големия разговор за българските обществени медии, за Българската национална телевизия, за Българската телеграфна агенция и Българското национално радио. Водили сме тези разговори и с доц. Лозанов.

До този момент сме чули, макар и спорадично, позиции, които са визионерски и които дават светлина, дават една насока изобщо за възможния път към един голям медиен холдинг, който по примера на големи европейски държави да бъде управляван, между телевизия и радио. Разбира се, Телеграфната агенция е специфична в своята дейност, но може да има активно взаимодействие с такъв един тип различна, нова, по своему визионерска структура.

Така че ние ще направим този разговор. В този смисъл мога да ви уверя в пълната ни подкрепа. За всички разумни професионални предложения ние ще намерим политическите и нормативни аргументи. Но с радост бих продължила дискусията в плоскостта, която беше посочена.

И нека да отбележа, че ние, колеги, имаме закон за българите, които живеят извън България, и за българите в чужбина. Но подготвяйки се за днешната среща, стана ясно, че той няма текстове, които касаят медиите, информационното обслужване, медийното обслужване. И това е едно предизвикателство към всички нас, които участваме във формата на днешната среща – да потърсим подходящите корекции, промени, предложения, за да добие този закон допълнителен смисъл и качества, които дават гаранции за всичко, което днес е по-скоро пожелателно. Защото в работата на частните медии може да има въпрос на визия, на мисия, на философия, но то е в крайна сметка въпрос на корпоративен интерес.

Трябва да споменем още един нюанс, който не беше маркиран тук, а именно как нашата религия, нашата вяра стига до нашите сънародници, как опосредстваме връзката и ролята на Българската православна църква с нашите сънародници, как помагаме в този процес и какво казваме, от гледна точка, разбира се, и на възпитанието, и на запазването на традициите. Трябва да спомена мястото и на Националния фонд „Култура”, на българските културни институти в чужбина и до каква степен те като някаква своеобразна държавна структура, мрежа, ефективно работят.

Позволявам си да изразя мнение, че това със сигурност не е в задоволителна степен навсякъде, където имаме такива. Изобщо този процес на откъсване от изконните български културни ценности и характеристики трябва да бъде спрял. Най-прекият път той да бъде спрял е през информацията и през медиите.

В съвременното общество за съжаление книгата и другите класически пътища за запазване на тези ценности са по-слабо застъпени. Информационният поток, медийното възприятие е това, което ни води. И трябва да насочим усилията си. Всички ние очевидно трябва да се подготвим за следващата среща с конкретни предложения. Аз си позволих да маркирам само конкретни аспекти, в които тези предложения трябва да бъдат формулирани. Благодаря ви.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Заповядайте, колега Илиев.

ИЛИЯ ИЛИЕВ: Благодаря Ви, господин председател. Аз се радвам на този дебат и мисля, че наистина имаше нужда от такъв. Ясно е, че държавните медии основно се нуждаят от повече финансови правомощия.

Но аз си мисля, че това, което чухме и от Министерството на външните работи, и от Агенцията за българите в чужбина, основно информация за Македония, Сърбия и Албания, тази рамка е много тясна. Аз си мисля, че трябва да дебатираме върху една много по-широка рамка, която обхваща поне на първо време целия Европейски съюз. Защото ние имаме десетки и стотици хиляди български граждани, които живеят в държави – членки на Европейския съюз, български граждани, които имат различни по характер проблеми, български граждани, които страшно много са успели в западноевропейските страни.

Всичкото това нещо според мене, ако има едно добро медийно отразяване тук, в България, би било от полза както за самите тях, така и за българската общност като цяло, за България. Защото ако проблемите на нашите български граждани са изложени добре в българското медийно пространство, това би отворило очите на политиците, на властта, на българската администрация, които биха били полезни в разрешаването на проблемите на българите в чужбина – защо не в Англия, защо не в Германия, защо не в Испания, където живеят стотици хиляди български граждани.

Аз тук искам да се съглася с това, което каза господин Минчев, че усилията трябва да бъдат по-скоро – не че изключвам другата страна, разбира се – насочени обратно – българските медии да

имат повече кореспонденти, повече представителство в чужбина, за да може оттам да се отразява проблематиката и успехите на българските граждани.

Мисля, че рамката Македония и Сърбия не само е малка, а и тя ни вкарва малко в заблуда.

Защото ние сме член на Европейския съюз и всички знаем, че тепърва синхронизираме нашето българско законодателство с това на Европейския съюз като цяло. Точно заради това аз си мисля, че усилията по-скоро трябва да бъдат насочени към държави, които са по-развити, държави, които са членки на Европейския съюз. Защото там ние бихме могли да влияем.

Ако наши български граждани добре позиционират своите проблеми в медийното пространство на България, тогава ние, политиците, и държавната администрация много по-адекватно и много по-бързо бихме взели отношение с тамошните посолства, с държавите – членки на Европейския съюз. Докато в Сърбия и в Македония ние няма как да влияем.

Така че като цяло подкрепям дебата. В заключение искам да кажа, че като цяло той трябва да бъде поставен в по-широка рамка и да се даде приоритет на държавите, които са членки на Европейския съюз. Може би било добре, не знам в момента каква е позицията на Българската национална телевизия и на Българското национално радио, но си мисля, че във всяка една държава – членка на Европейския съюз Българската национална телевизия и Българското национално радио трябва да имат кореспонденти, благодарение на които ежедневно да имаме информация какво се случва там с нашите българи. Благодаря.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви. Доц. Лозанов поиска думата.

ДОЦ. ГЕОРГИ ЛОЗАНОВ: Благодаря Ви. Няма никакво съмнение, че кореспондентската мрежа и осигуряването на собствени информационни източници е много важно, особено за обществената медия. Както няма никакво съмнение, че тя сега се свива, вместо да се разширява, заради финансова стагнация.

Така че този въпрос едва ли можем да го придвижим от такъв разговор. Действително, когато се прехвърлим на темата за обществените медии, начина на финансиране, въпросът за тяхната мисия, тогава вероятно ще си заслужава да поставим и тези въпроси.

Затова аз сега искам да се върна въобще към централната тема – за нашите общности и медийния достъп.

Темата има две страни. Едната страна е свързана със съдържанието, което се разпространява и до което се търси достъп. Другата страна е свързана със самото разпространение.

Вижте, аз в началото чух колегата да се изкаже за това: какво съдържание ще им предложим ние и т.н., ще ги уплашим като видят какво показваме и какво пишем по вестниците и т.н. Само че това са свободни, редакционно независими медийни институции, от които нямаме никак си точка в държавата, включително и в тази зала, която да може да им диктува съдържанието.

Това е свободен път и именно това е свободен избор на редакционно ниво, през целите структури въобще на медийните системи.

Това, за което става дума, е по-скоро тип пропагандна медия, която би могла да лансира България, да търси, така да се каже, позитивното в нейния образ и да го налага, за каквато ние не склоняваме, а и нямаме национална стратегия, достатъчно ефективна в това отношение, за да влезем в световни медии и оттам да се опитаме да променим позитивно образа на страната.

Това е друга задача, много сериозна и много пъти отлагана. И нашите крачки в това отношение са били винаги плахи и неефективни.

Затова по-скоро нека да говорим за начина, по който могат да се информират нашите общности за това какво става в България в момента, което за тях винаги е било голям проблем за нас, когато сме участвали в тези срещи, а и когато въобще съм бил в контакт с тези общности. Това им е проблемът – да могат да се информират за България и то да могат да се информират така, че да могат да участват в изборите.

Защото аз чувам страшно много хора, приятели от новите вълни, както се казва, които са напуснали България, които казват: как да гласувам, като аз не мога да разбера точно какво се случва! Аз им казвам: то ние вътре не можем да разберем, ти ще разбереш!

Но така или иначе е много важно медийното интегриране на тази втора България. По този въпрос действително си заслужава да има държавна стратегия. Защото, вижте, това е една втора България, това е една активна България, това е една умна и успяла България.

В този смисъл да кажа патетично – за втори път ни предстои съединение. И ако съединим тази България тук, вътре, в границите на територията, с онази България, която живее по света, тази нова България съм сигурен, че ще бъде много по-добра България от тази, която сега обитаваме. В това отношение действително могат да помогнат медиите, тяхното разпространение.

Това, което казвам за съединението, са високопарни думи, които са красиви и в които вярвам, но те са в плана на преживяването. Иначе за самия медиен достъп нещата са доста конкретни и доста материално и технологично обосновани.

Първо, разбира се, това, за което говори и господин Минчев в началото, достъпът през интернет днес е изключително мощен. В това отношение това в момента е сериозният информационен източник на българите, на активната част от българите, които живеят извън България, за това, което става в България.

Тази комуникация има и своите недостатъци. Защото това е едно море, в което няма ценностна ориентация, трудно се създава ценностна ориентация. И то не води до тази посока да могат хората оттам да разберат кои са добрите и кои са лошите и да подкрепят добрите. Този информационен източник в това отношение не е много надежден.

Вторият начин е разпространението на българските медии, такива, каквито са, с всички проблеми, с всички дебати, които да дадат възможност на хората извън границите на България да направят своя избор.

Разпространението на български радио- и телевизионни програми – хайде да се спрем сега само на телевизионните – в чужбина, да говорим най-напред за българските общности, минава основно през кабелните платформи. Защото всичко друго е повече или по-малко ефимерно и нереален контакт. Затова ние имаме БНТ „Свят”, но ние реално нямахме БНТ „Свят” в Македония до преди половин година. След което след доста сложни и противоречиви в отношенията си преговори успяхме да постигнем по същество едно политическо решение, така че да се инициира тази платформа – оператори да могат да започнат да разпространяват в двустранни договорни отношения БНТ „Свят” в Македония. Това се случва за първи път в цялата история и практически от няколко месеца. Дотогава всеки, който е могъл да гледа само с чиния, с антена, е бил информиран, което общо взето е малък дял от аудиторията.

Сега това нещо предстои, както каза госпожа Анкова, евентуално с Украйна. В Украйна има преговори с местни кабелни оператори да започнат да разпространяват БНТ „Свят”. Защото това е нещо конкретно, реално, с което да достигне телевизионно съдържание до тази аудитория.

Също така това може да се опита да се проведе и в други общности. В Западните покрайнини е най-трудно, поради причините, за които стана дума.

Вие говорихте за това, че има много програми на частни телевизии. В момента дори това да разпространяваме, програмата, създадена за българите в чужбина на обществената медия, е още далечна перспектива. В това отношение действително трябва да се работи и като политически въпрос, и като търговски въпрос. Политическият въпрос е там, където се създават трудности и пречки по политически причини, а търговският въпрос е, че ще трябва да се договаря с местните кабелни оператори, които да вкарат в своя пакет българска програма.

Това е един разговор, който не е лек, но дава резултат и ние вече сме видели този резултат.

Така че това е път. Разбира се, могат да се договарят и частни телевизии. Тогава вече въпросът става още по-търговски, така да се каже. Защото Българската национална телевизия разпространява безплатно своите програми, за което е задължена по закон, докато търговските доставчици на медийни услуги съвсем не съм сигурен, че ще имат интереса и мотива да разпространяват безплатно своите програми извън територията на България, след като в България ги разпространява платено. Така че там въпросът опира до търговски отношения и до преговори.

Само че в Македония, преди да започне най-после да се разпространява БНТ „Свят”, приятели ми казаха: как може от българските програми да ни пускате единствено „Планета”? Казвам: как ще ви пускаме единствено „Планета”, ние нищо не ви пускаме! – Ами вашите кабелни оператори са предпочели да включат в пакетите си само тази програма!

От тази точка тръгваме, за да може все пак сега да се разпространява и БНТ, и БНТ „Свят”.

Аз ще се радвам много, ако до края на моя мандат, който е през април догодина, да се разпространяваме и на територията на Украйна, да сме направили една крачка със Западните покрайнини. Това ще са реални успехи, извън пожелателните точки.

И трето, с което завършвам, че много се проточи. Да кажем за местните български медии.

Вижте, това е огромен ресурс. И действително нашата държава трябва да обърне внимание на това и да ги подпомогне. Включително те биха могли да функционират (1:05:49) и по стрингери по отношение на българските медии. Вместо да им откриваме кореспондентски пунктове, да ползваме информацията, която ... произвеждат. Това е много важно.

Българската държава трябва да ги разпознае. На всяка среща тези хора почти със сълзи на очи – тези срещи са сантиментални по дух, който е бил, знае, има такъв елемент – молят държавата да им обърне внимание. Около 100 български медии, сега може да са повече, във всички точки на света нещо правят в много сложни условия. И това е много важно. Защото българските медии извън България имат не само информационна, а преди всичко имат интегративна функция. Това е като участие в клуб – да си купиш местния вестник или да гледаш местна телевизия, което е рядко и трудно, и да слушаш радио на български език, произведено там, между самата общност. Това и за българските медии би било силен информационен източник. Но тези български медии извън България са слаби, едва се справят.

Може би си заслужава да се направи една програма, отворена към тях, в която те да могат да кандидатстват и според реалните им възможности, с оглед на това, което предлагат, да получават някаква защита, включително и финансова, от българската държава. Защото вижте, медийната система е цялостна. Традиционните медии в България и традиционните медии извън България плюс интернет – всичкото трябва да се гледа като една обща система на взаимодействие между България в България и България извън България, чието съединение някой ден може да се случи.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви. Добро беше сравнението на двете Българи. Но двете Българи едва ли ще се съединят, ако едната гледа обществената пропагандна телевизия, както някой тук каза, и само нея, другата гледа каквото си иска. Това е основният проблем в момента.

ДОЦ. ГЕОРГИ ЛОЗАНОВ: Аз не казах, че обществената Българска национална телевизия прави пропаганден канал. Казах, че чух такова предложение – да се направи някаква пропагандна телевизия, която да представя по хубав начин страната, а не по реалистичен.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Аз абсолютно адмиравам усилията, които полагате и Вие, и Българската национална телевизия, за да има все пак достъп до един телевизионен канал в тези общности. И това е похвално. Но може би трябва да направим много повече. Разбира се, става дума за пари, както казахте. Но нашите общности не са нито най-бедните, нито най-

изостаналите в тези страни. Те са готови да получават услуги срещу заплащане. Въпросът е как може чисто търговски да бъдат решени тези проблеми. И Вие сте прав, че проблемът наистина е търговски.

Иначе много ми хареса идеята за програма за българските медии в чужбина или схема, по която те да бъдат подпомагани. Подобна схема работи относително успешно по отношение на българските училища в чужбина. Така че това е един добър пример и една добра идея за това как би могло да се работи по-напред. Заповядайте, госпожа Ковачка от Българското национално радио.

АНТОАНЕТА КОВАЧКА: Благодаря много. Аз съм главният редактор на радио „България” и това е специализираното звено на Националното радио, което прави точно тази програма, която интересува всички нас.

Съвсем накратко ще ви запозная какво правим и какво постигаме точно с този финансов ресурс, който имаме в този момент.

По принцип радио „България” е една уникална медийна структура, която има специално място в международния ефир. Имаме предавания на 11 езика, които са насочени както към българските общности в чужбина, така и към международната аудитория. И нашата мисия е да представим образа на България в медийното пространство, да осъществяваме медиен мост с българските общности, но също така при изграждане имиджа на България в чужбина в съответствие с приоритетите на външната политика на правителството.

Аз ще се спра само върху програмите на български език на радио „България”, защото те са медийния мост с нашите общности.

Аудиторията ни включва три основни групи – това са традиционните исторически компактни български общности – Западните покрайнини, Румъния, Молдова, Украйна, българската емиграция от последните десетилетия и новото поколение българи, които са родени или израстват в чужбина.

И какво представяме ние в нашите емисии. Освен актуалната информация, която е със специфична насоченост към българите по света, това са политически, икономически предавания, също така ние припомяне страници от българската история, предлагаме любопитни туристически маршрути, информираме за събития, свързани с културата, както и за българските успехи по световните сцени. Също така информираме българските общности за законодателни промени, които ги касаят, и често пъти търсим специализирани отговори на зададени от тях въпроси.

Широко отразяваме живота на тези общности чрез интервюта, включвания, кореспонденции, защото поддържа много тесни контакти с българите в Съединените щати, Австралия, Испания, Франция, въобще във всички страни, където има много българи, които живеят. Също така поддържа връзки с българските училища зад граница.

И което е най-интересно – ние запазваме ежедневно с нашите предавания български радиостанции по света, като радио БГ-Лондон, Българския час в Радио Аделаида, Българско радио Торонто и много други. Те просто взимат и препредават нашите предавания.

Също така наши материали, звукови файлове намират място на специализирани информационни сайтове за българите по света. Традиционно добри са нашите взаимоотношения например с един от най-популярните сред българи в чужбина сайт – това е „Чикаго”.

Всъщност радио „България” няма аналог в българското медийно пространство, защото уникалността му се състои както в съдържанието – ние сме гласът на България за чужбина, така и във формата, която е един затворен цикъл, една мултимедийна платформа, която предоставя звукови предавания, текстови материали в електронен вариант и едно списание, което се издава

единствено на базата на продукцията на екипа на радио „България”. Аз мога да ви предоставя последното издание на това списание. То е на френски език, защото ще бъде разпространено на туристическия панаир, който започва утре в Париж.

Това е, което мога да ви кажа, що се отнася до отделните рубрики. Ние имаме идея да създадем точно рубрика за православието, може би всяка неделя, която да бъде предназначена специално за българите, които живеят в чужбина. Подготвяме и много други интересни неща.

В момента ще ви кажа една новина с разрешението на господин Янкулов. В много напреднал стадий са преговорите да лансираме една българска радиостанция в Чикаго. Просто това ще бъде една локална радиостанция на местно ниво, която ние ще захранваме, и е точно в региона, в който живеят най-много българи.

Също така в процес на лансиране са 22 нови стрийм канала в интернет, десет от които са програмите на Националното радио и 11 нови музикални стрийм канала, които човек просто може да си ги слуша чрез смартфона или чрез таблета, където и да е и по което и да е време.

Така че това е, което ние правим в момента там. И тъй като има лятна схема, предоставяме за българите в чужбина регионални новини на български език, които са предназначени за Варна и Бургас, и на руски, и на английски език. Така че в момента всички българи могат да разберат какво става и по нашето Черноморие. Ако имате някакви въпроси, мога да отговарям за дейността на радио „България”.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви. Има думата народният представител Иван Иванов.

ИВАН ИВАНОВ: Благодаря Ви, господин Йончев.

Първо, искам да кажа, че адмирам доста високо тази възможност Комисията по културата и медиите заедно с Комисията по политиките за българите в чужбина и заедно с уважаваните гости да коментираме въпроса за начина, по който успяваме да информираме българите отвъд нашата граница. Както и да ги наричаме – нова емиграция, стара емиграция и т.н., това са хора, които имат нужда от това да разберат какво се случва в България и да не късат връзката с нея. Тук се чува доста интересни и верни неща, чува се и доста проблеми. На мене обаче малко ми липсва рекапитулацията, равностойката от всичко това. Защото според мене в крайна сметка ние като законодатели, заедно с уважаемите представители на различните институции, това, което трябва да направим, са може би три неща.

Едното е да видим рамката, ако щете, правилата, чисто законодателно – способства, улеснява, възпрепятства, пречи за това тази връзка – културна, информационна и т.н. да се случва. Второто нещо е, разбира се, бюджетът, парите, доколко те помагат или напротив, възпрепятстват тази връзка.

Чух тук една сума от 900 млн. Допуснах, че това е южната ни съседка, разбирам, че е северната ни съседка. Това говори действително и за воля.

Защото третото нещо, което искам да кажа, е, че ние трябва по някакъв начин да възприемем като резултат от тези срещи действително да имаме воля да направим нещо в тази посока.

Бих искал да дам един дискурс от гледна точка на медиите, понеже говорим за медии и за култура, ние сме помислили за култура и медии. Специално аз съм член на тази комисия.

Аз виждам най-малко четири аспекта на това медиите да полагат някакви усилия към българите отвъд граница.

Едното е така нареченото чисто информираме, така го наричам аз – да информираме нашите сънародници какво се случва в държавата. И това си има своите специфики.

Второто нещо е да използваме медиите и техните инструменти за пиар или за имидж, включително туризъм или някакви други съвместни инициативи, които ние искаме по някакъв начин да направим така, щото нашата държава действително да изглежда по един привлекателен начин.

Третото нещо е може би класическа интерпретация – за така наречената медийна пропаганда или ако щете, за политика, казано най-общо, определена политика, която ние да се опитваме да налагаме чрез медиите отвъд границата.

И четвъртото нещо, което тук чух – чух телевизия „Планета”, най-вероятно за развлечение и за култура, хората да се потапят в едно или друго измерение на българската култура, каквато и да е тя.

Струва ми се обаче, че имаме една стратегия, която най-вероятно ние като резултат трябва да преработим, защото знам, че от 2014 г. имаше стратегия за българите в чужбина, както ми подсказва господин Вангелов. Но някак си ние трябва да я пречупим точно през тези фокуси и интереси – на какво искаме да заложим в крайна сметка.

И на следващо място, може би действително да погледнем Закона за българите в чужбина, който е от 2000 г., за да можем действително в този закон да провидим тези места, които действително имат отношение към тази стратегия, за това ние да не късаме връзката, напротив, да я развиваме, да я управляваме и действително там да видим мястото на медиите – дали те са обществени, дали те са частни, за да можем по съответния адекватен начин ние да ги финансираме.

Защото аз наскоро бях със семейството си в Гърция. Въпреки че премиерът препоръча да почиваме – по Ваша инициатива, госпожо Карастоянова, аз си позволих да отскоча и до Гърция. Но там примерно в който и хотел да влезете, кабелният оператор не разпространява българска телевизия. Всякаква друга може да видите – руска, румънска, сръбска, ако щете, но българска няма. И се питате каква е причината. Най-вероятно е пазарът. Но знам ли. Може би трябва да се види тук как точно това да подобрим, за да можем да улесним точно тази ретранслация на български програми в чужбина.

В Румъния, между другото, също не видях. В Украйна, там, където най-вероятно е размирна територия и действително става въпрос донякъде и за политика, и за пропаганда, разбрах сега, че нещата отиват към по-добро.

Тоест действително е важно ние да имаме като резултат от тези срещи преразглеждане стратегически какво искаме да постигнем и съответно да лобираме за финансиране, което да осигури тази политика. Защото аз съм убеден, а навярно и вие, че инвестицията в нашите сънародници зад граница от гледна точка на информиране, на културен обмен, на това те да знаят повече за политиката в крайна сметка в един момент може да доведе и до това, дай боже, те да започнат да се връщат в нашата държава, което смятам, че е и наше право и наше желание ние да го искаме от тях. Благодаря.

ПРЕДС. РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви, колега Иванов. Двама народни представители са изявили желание да споделят своите мисли – господин Петър Кадиев и господин Румен Желев. След това ще дам думата и на госпожа Екатерина Генова. Мисля, че на нея принадлежи правото да обобщи нещата от името на БНТ „Свят” и да вървим към приключване на дискусиата.

Има думата господин Петър Кадиев. Заповядайте, господин Кадиев.

ПЕТЪР КАДИЕВ: Благодаря Ви, господин Йончев. Слушайки всички тези неща, аз исках да си направя една цялостна концепция какво досега е направено, какво има и какво може да се направи чисто прагматично. БНТ, БТА и БНР – ясно, те се излъчват в целия свят, като имат възможност и за стриймване чрез интернет пакети. Това е в телефонията.

В тази посока работи и БУЛСАТКОМ, който се излъчва на 36 градуса. Той покрива Европа, а и с Ай Би телевизия покрива почти целия свят. Поне това е, което аз знам.

Знам, че ВИВАКОМ прави някакви постъпки относно възможността за излъчване технически, освен в Европа, да покрие отново с Ай Би телевизия.

До тук фактически това е начинът на разпространение. Въпросът оттук нататък е кой ще го

разпространява и как.

Господин Лозанов беше много прав. Той направи един цялостен анализ на начина на разпространение и аз мисля да не се спирам, защото ще повтора това, което и той каза.

Самата програмна схема или развитието на самата програма зависи от всяка една телевизия. И тя фактически определя начина – каква ще бъде съответната програмна схема, политематична или целенасочена в съответните сфери: спорт, музика, туристически предавания и т.н. Всичко това зависи вече от самата телевизия, която ще го прави.

Хубавото е това, че нашите обществени телевизии, понеже работят в политематични схеми, те работят с всички тези компоненти и в крайна сметка дават съответния правилен начин.

Въпросът е оттук нататък как ние ще го доведем до съответния българин, който е мисля вече в много голяма част българин в целия свят. Мисля, че българите по света вече са над 2 милиона. Вижте, каквото и да направим, винаги ще бъде малко, винаги ще бъде недостатъчно. Но може да се мисли в някои направления. Да вземем „България”. „България” разпространява между 120 и 200 канала всеки един оператор, като от тях са съответните български канали и останалите са чужди. Това нещо в целия свят никъде го няма. Обаче ние предоставяме на нашите абонати пълна информираност в целия свят какво се случва.

Тук може би трябва да се намеси и Министерството на външните работи, може би трябва да се намеси цялото правителство, с цялата си сила, в такъв смисъл, може да се правят преговори. Всяка една програма ние купуваме и я препродаваме. А защо с тази програма, която ние я купуваме, да не направим бартер в съответната държава – ние ще вземем съответно програмата на Гърция или на Сърбия, или на Украйна, или на Молдова, а на тях ще им дадем нашата програма те да я разпространяват.

Всичко това е въпрос на преговори и естествено едва ли ние ще можем тук да го решим в момента. Давам обаче като пример нещо, което може да се случи. Въпрос на добро желание и на активност от страна на съответните институции.

Знам, че всяко едно нещо, което трябва да се създаде като продукт, изисква страшно много пари, особено за авторските права. Там нещата са много жестоки. Особено както предстои приемането сега на нови Закон за авторски права, нещата ще станат още по-други. Всичко е въпрос на пари. Но трябва да се намерят някакви начини. Защото тези българи, това са близо една трета. Една трета от България в момента е извън България. И, както се казва, ние сме хората, които трябва да го направим. Защото тези хора са там, те търсят начин да видят какво се случва в България и обратната страна – техните проблеми да дойдат тук, в България.

За частните медии няма какво да коментираме тук. Всеки един си има правото на мислене, на разпространение, на конюнктура. Така че въпросът оттук нататък е само преговори. Според мене така стоят нещата.

Но най-важното. Аз неслучайно започнах за начина на разпространението. Има го вече начинът. В целия свят, особено със съвременните технологии, със стриймването на програми, със стриймването на пакети човекът си вади съответния айфон, вади си таблета и гледа абсолютно всичко, каквото си поиска. Така че доброто желание, хъсът, намеренията – всичко вече опира тук до нас.

Благодаря Ви, господин председател.

РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря господин Кадиев. Господин Румен Желев поиска думата.

РУМЕН ЖЕЛЕВ: Благодаря. Ще се опитам да бъда много кратък. Част от нещата, които исках да кажа, вече бяха казани от преждеговорившите.

Аз няма да давам никакви концепции. Опазил ме Бог, не съм специалист по медии. Искам да споделя някои мои виждания, които се породиха днес тук, след като присъствах на тази наша среща.

Дебатът горе-долу ни завъртя така, че за кой ли път потвърдихме старата известна на всички нас максима, че за каквото и да си говорим, накрая става дума за пари. Аз не познавам институция в България, на която парите да ѝ стигат. Да не говорим за такава, която да твърди, че са ѝ в повече. Такива са реалностите и явно толкова успяваме да създадем като продукт. На никого парите не му стигат и всеки се оплаква, че не му стигат пари, за да осъществи политиките, които, ако е имал парите, би ги направил.

Аз обаче знам друго – когато парите не стигат за всичко, има приоритети. Има неща, за които те винаги би трябвало да стигат. И мисля, че по отношение на това да информираме нашите сънародници в чужбина какво става в България, винаги трябва да има пари. Защото има два факта, които мисля, че са неоспорими. Единият е, че на територията на България населението става все по-малко. И вторият е, че българите извън границите на България стават все повече. Тук се доближавам до изказването на господин Лозанов. Наистина другата България, умната, по-младата, като че ли е зад граница. Знаем тук какво е съотношението. И ние трябва да направим всичко възможно българщината у тези българи, които са зад граница, да остане жива. И това е въпрос на държавен и национален приоритет. Защото много често вече там се раждат поколения българи, които са родени зад граница, от смесени бракове и т.н. И въпреки всичките възможности, които дава интернет – и ние го знаем, трябва да използваме всички възможни начини. Аз не знам какви са те, но трябва да сме там и да им напомняме, че те са българи. Защото ако загубим България и българщината, за какво иде реч?

Тук ще си позволя да кажа нещо, което ми хрумна – че това е дело на всички, не само на медиите, не на парламента. И ние трябва да се обединим около тази национална кауза, стратегия. И както е казал великият Вазов:

„Всякоя възраст, класа, пол, занятие
да взима участие в това предприятие:
богатият с парите, сиромашът с труда,
момите с иглите, ученият с ума”. Кой с каквото може.

И накрая ще завърша с още един цитат, този път германски – Конрад Аденауер: „Всички живеем под едно небе, но имаме различни хоризонти”. А това какво става с българите в чужбина мисля, че е дълъг хоризонт. Благодаря.

РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря, господин Желев. Мисля, че се изясни с какво ние, народните представители, можем да бъдем полезни. Сега давам думата на госпожа Екатерина Генова да ни каже как, освен БНТ, и другите медии могат да покрият света. Заповядайте, госпожо Генова.

ЕКАТЕРИНА ГЕНОВА: Благодаря. На тази дискусия, която смятам за много полезна, чух въпроси и теми, на които ние от близо десет години търсим отговорите в БНТ по отношение на БНТ „Свят” и теми, които се опитваме да решим също толкова време.

Донесла съм един доклад от нашия архив от 2008 г., когато БНТ е предложила на правителството тогава, в частност на външния министър, да бъдем включени в стратегията „Българите по света и държавната политика”, което е останало доклад на хартия или компютърен файл.

Малко по-късно – предполагам, че в архивите на Агенцията за българите в чужбина могат да бъдат намерени нашите текстове за промяна на Закона за българите в чужбина, които предложихме на тогавашния председател Божидар Димитров, но и те не се случиха.

Много бих искала този разговор, който сега водим отново за българите в чужбина и медийното им осигуряване, да не остане като файл в нашите компютри и като хартия, а наистина да вървим към решаване цялостно, стратегическо, ако щете пропагандно, на въпроса за българите в чужбина и техните очаквания от българските медии.

Не зная дали някой друг е правил такова изследване, но ние преди седем или осем години чрез

сайта на БНТ направихме една анкета, за да разберем какво искат да гледат нашите зрители, защото това е най-важното за една телевизия – какво очакват от нея зрителите. Тогава имаше огромна активност от страна на българите в чужбина. И се оказа, че те искат да гледат новини, ние мислехме, че искат да гледат български филми, оказа се, че искат да гледат новини, оказа се, че искат да има в нашата програма уроци за техните деца, родени в чужбина, по български език. И ние направихме пет такива курса – филмирани телевизионни уроци по български език, които изпратихме след това на всички български училища в чужбина, за да могат да се обучават чрез тях децата. готови сме, както каза Вяра Анкова, тези уроци сега – те са във филмов вариант, 15-минутен е всеки урок, да ги качим на сайта на БНТ и по този начин да подпомогнем реално нашите зрители.

Да продължа какво искаха да гледат тогава. Искане да гледат много спорт. И имат огромни очаквания по отношение на фолклора, който ние разпространяваме. Така между другото се роди идеята за нашето фолклорно реалити, претендирам, че е единственото в ефира – „Надиграй ме”.

Толкова за това какво е било.

БНТ е член на една група към Европейския съюз за радио и телевизия, която се нарича Врюшката група, в която членуват международните канали на всички обществени телевизии в Европа. Аз редовно ходя на техните срещи и да ви кажа, се чувствам малко сто години назад, слушайки какви са приоритетите на международните канали на европейските телевизии. Затова бих искала, понеже тук се чу идеята да търсим добър опит, да не откриваме топлата вода. Големите европейски международни канали на обществените телевизии работят в директни договори с външните министерства на съответните страни. Такъв е примерът на Би Би Си интернешънъл, такъв е примерът на РАЙ интернешънъл. Мисля, че дори румънците и португалците са в директни договорни отношения за финансиране от Министерството на външните работи на съответната страна. Съответното Външно министерство използва – да, няма нищо против – този канал за пропаганда, на държавата обаче, пред останалия свят. Спомням си едни дискусии, много разгорещени, в които колегите от РАЙ и от Би Би Си разказваха, как техните държави се борят за встъпването на РАЙ интернешънъл и Би Би Си във всеки китайски хотел. Битката беше голяма. Външните министерства пишеха ноти до китайската държава. Защо? Защото влизайки на международния канал на съответната телевизия в Китай, той носи след себе си рекламодателите от тази държава, носи рекламата на тази държава и така пред бизнеса, а не само пред съответната телевизия, се отваря един нов пазар. Това, което аз си мечтая, защото не мога да си позволя да дам препоръки на този форум, е някой ден БНТ „Свят” да бъде част от една държавна стратегия, дори и пропагандна да бъде тя, чрез която България ще навлезе мирно на други територии и ще поведе след себе си бизнеса, ще даде възможности за реклама на България. Мисля, че това би бил един много верен подход. Благодаря ви за вниманието.

РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви. Много говорихме за обществените медии. Добре е да чуем и Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори. Господин Меликов, изпълнителен директор, има думата.

МЕХТИ МЕЛИКОВ: Благодаря ви. Аз изчаках цялата дискусия да приключи. Ориентирахме се много добре. Действително казаха се много неща, абсолютно верни неща. ще се съглася, че ни трябва приоритизиране във всеки аспект.

Технологиите се промениха. Действително с три сателита на геостационарна орбита можете да покриете абсолютно цялото земно кълбо. Ако не се лъжа, с около 5-6 млн. лв. могат да се предават 15 програми в цялото земно кълбо, защото толкова струва сателитният капацитет. Но, както разбрахме, такова гледане е неефективно, не се ползва, необходими са антени. Сега е

друг светът, в който живеем. Така че в технологичен план, разбира се, трябва да гледаме към интернет на първо място.

Разбира се, възможностите за бродкастинг са свързани не само със сателитния капацитет, но и с възможностите за пренос в чужбина, в чужди кабелни мрежи. Това наистина е въпрос на договаряне.

Онова, което ми направи впечатление и бих искал да вметна, е, че изключително силен акцент се даде на обществените медии. Нормално е, защото те са призвани по закон да се погрижат и за българските общности в чужбина. Но моите лични наблюдения – мисля, че ще се съгласите с това – са свързани с това, че българските общности в чужбина имат изключителен интерес към търговските медии. Изключителен интерес! И действително това, което каза господин Минчев е вярно. Вестници не се търсят, защото електронните издания на вестниците се разпространяват глобално, може би с някои изключения на географско локиране, което е съвсем страничен въпрос.

Но изключително силен е интересът към основните търговски програми. Защо? Защото задоволяването на информационната потребност не е достатъчна, а преносът на културен код е това, което продължава да задържа нашите българи да не си сменят акцента, да не сменят културния код, да не сменят каквото щете, младежите да могат да участват в адекватни разговори, да могат един ден да се върнат в България и да се интегрират абсолютно нормално. Тоест тук трябва те да са запознати с нашата среда такава, каквато е.

Още повече, освен културни потребности, това ще задоволи политическите им права, на което също се държи.

Последното нещо, което ще кажа, е, че действително има нужда от една комплексна стратегия. Това може би е едно добро начало. Интеграцията на търговските медии и платформи към процеса на информиране на другата България и задържането ѝ изобщо в нашия духовен свят и рамка е свързана с общи политики, а не само политики, свързани с обществените медии например.

Все още Министерството на културата има работна група за изменение на Закона за радио и телевизия в частта „Фонд „Радио и телевизия““. Не зная дали е нормално. Аз леко се учудих, че търговските медии изобщо не бяха поканени, въпреки че това е част от темата за финансиране на обществени дейности в аудиовизия изобщо. Според мене въпросът за публичното финансиране на обществената функция засяга държавната политика изцяло, по принцип. И обществената функция в търговските медии трябва да бъде също толкова сериозно застъпена, както и издръжката, адекватна, разбира се, на обществените медии. Благодаря ви.

РУМЕН ЙОНЧЕВ: Благодаря Ви, господин Меликов. Радвам се, че разбирате отговорността, която носи и вашата асоциация, и всяка една от вашите медии, наравно с обществените медии за информираност и за интеграция на нашите общности в чужбина. В същото време, вярвайте ми очакванията далеч не са задоволени от гледна точка на осигуреност на достъп до вашите медии.

Бихме могли да продължим още много дълго дискусията. Струва ми се, че голяма част от нещата бяха казани. И двете комисии имат достатъчно база и основа за работа оттук нататък – и по законодателството, и по нормативната рамка, която трябва да бъде променяна от всички институции.

Сега ми позволете да дам думата на госпожа Карастоянова, която ще обобщи дискусията, с което предлагам да приключим.

ПОЛИНА КАРАСТОЯНОВА: Благодаря Ви, господин Йончев. Уважаеми колеги, уважаеми гости! Това, което първо бих искала да направя, е да се обърна към всички институции и организации, представени в днешната среща, с апел да изпратят позициите, които могат да

бъдат представени от тяхната компетенция и да дадат необходимите препоръки или предложения за конкретни изменения на текстове, било то в Закона за българските общности и българите, живеещи извън Република България, на Закона за радиото и телевизията или други свързани нормативни актове, които фактически да предопределят една оптимизирана – така да я наречем, актуална рамка на посоката, към която се стремим.

Така че ще очакваме следващата седмица вашите писмени становища. Очевидно това ще бъде въпрос на обвързани компетенции и с колегата Йончев, с които предложения за промени ще се опитаме да подходим в най-кратко време, така че да дадем възможност, процедурна стъпка за осъществяване именно на тези промени, но, разбира се, както и за тяхното остойностяване.

Ценя мнението, изразено от господин Меликов от Асоциацията на българските радио- и телевизионни оператори по отношение на въпросите, които той засегна. Ценя високо работата на обществените медии. Българската национална телевизия, Българската телеграфна агенция и Българското национално радио са институциите, които ние ще подкрепяме и занапред безусловно.

Ще бъдем силни съюзници в процеса на аргументация и обосновка на един по-добър бюджет за следващата година, бюджет, който да даде възможност потенциалът на институциите, които представлявате, да бъде постигнат.

Надявам се, че ще продължим в този план разговора не само за необходимостта от по-голям бюджет, но и от нова визия за стратегическото развитие на обществените медии. Вярвам, че по-скоро това са обвързани процеси и е добре да започнем този разговор именно в нашата комисия.

Благодаря сърдечно на колегите от Комисията по политиките за българите в чужбина от името на Комисията за културата и медиите. Благодаря на екипите от нашите две комисии, които подготвиха това заседание.

Поради изчерпване на дневния ред закривам заседанието. Благодаря на всички и приятен следобед.

(Закрито в 16,15 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА